C/2024/7270

5.12.2024

Kokkuvõte komisjoni otsusest,

17. mai 2023. aasta

millega tunnistatakse koondumine siseturuga ja EMP lepingu toimimisega kokkusobivaks

(Juhtum M.10438 – MOL / OMV SLOVENIJA)

(Teatavaks tehtud numbri C(2023)3183 all)

(Ainult ingliskeelne versioon on autentne)

(C/2024/7270)

17. mail 2023 *võttis komisjon vastavalt nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle* ([1]) *ja eriti selle artikli 8 lõikele 2 vastu otsuse ühinemist käsitleva juhtumi kohta. Otsuse tervikteksti mittekonfidentsiaalne versioon on inglise keeles kättesaadav konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil järgmisel aadressil: https://competition-cases.ec.europa.eu/search*

1. KOONDUMISE OSALISED

(1) MOL Hungarian Oil and Gas Plc. (edaspidi „MOL“ või „teavitav osaline“), mille peakontor asub Ungaris, on vertikaalselt integreeritud nafta- ja gaasigrupi MOL emaettevõtja. Grupi peamised tegevusalad on: i) toornafta leiukohtade uurimine ning toornafta tootmine ja rafineerimine; ii) rafineeritud naftatoodete turustamine nii hulgi- kui ka jaemüügi tasandil; iii) naftakeemiasaaduste tootmine ja müük; iv) maagaasi uurimine ja tootmine; v) maagaasi ülekandmine Ungaris. MOL grupp käitab Sloveenias 53 tanklat kaubamärkide MOL ja INA all ning tegeleb ka mootorikütuste, bituumeni, kütteõli, veeldatud naftagaasi (edaspidi „LPG“) ja määrdeainete hulgimüügiga. Oma tütarettevõtja INA kaudu tegutseb MOL ka mitmel Horvaatia jae- ja hulgimüügiturul, kus ta tegeleb mootorikütuste (diisel ja bensiin), AdBlue, kütteõli ja bituumeni müügiga.

(2) OMV SLOVENIJA, trgovina z nafto in naftnimi derivati, d.o.o. (edaspidi „OMV Slovenija“ või „sihtettevõtja“), mille peakorter asub Sloveenias, käitab Sloveenias 119 tanklat kaubamärkide OMV, OMV Viva, Diskont, Avanti ja EuroTruck all ning tegeleb ka mootorikütuste, kütteõli ja bituumeni hulgimüügiga. OMV Slovenija tegeleb ka teatava bensiini müügiga naftatöötlemistehasest, kuid seda tegevusala tehing ei hõlma, vaid see jääb OMV gruppi edasi. OMV Slovenija tegutseb väga vähesel määral ka mootorikütuste, kütteõli ja raske kütteõli hulgimüügiga Horvaatias.

2. TEHING

(3) 13. mail 2022 sai Euroopa Komisjon määruse (EÜ) nr 139/2004 (edaspidi „ühinemismäärus“) artikli 3 lõike 1 punktile b vastava teatise kavandatava koondumise kohta, mille raames ettevõtja MOL omandab OMV grupilt ainukontrolli ettevõtja OMV Slovenija üle aktsiate ostu teel (edaspidi „tehing“). MOLi ja OMV Slovenijat nimetatakse ühiselt osalisteks.

(4) Esialgse turu-uuringu põhjal väljendas komisjon 22. juunil 2022 tõsist kahtlust selle üle, kas tehing on kokkusobiv siseturuga ja EMP lepingu toimimisega, ning võttis vastu otsuse algatada ühinemismääruse artikli 6 lõike 1 punkti c kohane menetlus (edaspidi „artikli 6 lõike 1 punkti c kohane otsus“). Täpsemalt olid komisjoni kahtlused seotud mootorikütuste mujal kui kiirteedel asuvatest tanklatest B2C klientidele (s.t ettevõtjalt tarbijale) jaemüügi turuga Sloveenias (Sloveenia turu eripära arvestades on tegemist muude kui DARSi tanklatega) ([2]). Lisaks ei saanud komisjon kõrvale jätta tõsiseid kahtlusi seoses mootorikütuse B2B klientidele (s.t ettevõtjalt ettevõtjale) jaemüügi turuga Sloveenias ning bensiini ja diislikütuse hulgimüügiga (müük rafineerimistehastest ja muu kui jaemüük) Sloveenias.

([1]) ELT L 24, 29.1.2004, lk 1.
([2]) Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (DARS) on riigile kuuluv ettevõtja, mis hooldab kõiki Sloveenia kiirteid ning annab tanklakontsessioone.

(5) 15. juulil 2022 võttis komisjon ühinemismääruse artikli 11 lõike 3 alusel vastu kaks otsust, milles paluti osalistel esitada kogu teave, mida komisjon oli taotlenud osalistele esitatud teabenõuetes. Nende otsustega pikendati ühinemismääruse artikli 10 lõikes 3 osutatud tähtaega vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 802/2004 ([3]) artikli 9 lõikele 1.

(6) 17. märtsil 2023 esitas teavitav osaline ametlikult kohustused ja puuduva teabe, mille tulemusel tähtaja peatamise lõppes. Tähtaja arvestamine algas uuesti 20. märtsil 2023. Seejärel algatas komisjon kohustuste turupõhisuse kontrolli. Turupõhisuse kontrolli ja kohustuste läbivaatamise tulemuste põhjal järeldas komisjon, et muudetud kohustused kõrvaldavad kavandatavast tehingust tulenevad konkurentsiprobleemid, mille komisjon oli kindlaks teinud.

3. **KOKKUVÕTE**

(7) Komisjon tõstatas konkurentsiprobleemid, mis käsitlevad siseturuga kokkusobivust mootorikütuste jaemüügil B2C klientidele muudest kui DARSi tanklatest Sloveenias.

(8) Arvestades turupõhisuse kontrolli tulemusi ja kohustuste hindamist, kõrvaldatakse kohustustega konkurentsiprobleemid, mille komisjon seoses kavandatava tehinguga oli kindlaks teinud.

(9) Seepärast tehakse ettepanek võtta vastu ühinemismääruse artikli 8 lõike 2 kohane otsus koondumise lubamise kohta.

4. **ASJAOMASED TOOTETURUD**

(10) Otsuses leidis komisjon, et tehing avaldab horisontaalselt mõju järgmistele turgudele:

(a) diislikütuse ja bensiini muu kui jaemüük Sloveenias;

(b) kütteõli muu kui jaemüük Sloveenias;

(c) bituumeni hulgimüük Sloveenias;

(d) mootorikütuste jaemüük Sloveenias;

(e) AdBlue jaemüük Sloveenias;

(f) diislikütuse ja bensiini muu kui jaemüük Horvaatias;

(g) kütteõli muu kui jaemüük Horvaatias;

(h) raske kütteõli muu kui jaemüük Horvaatias.

(11) Peale selle tekitab tehing mitmeid vertikaalselt mõjutatud turge, millest peamised tekivad seostest järgmiste turgude vahel:

(a) diislikütuse ja bensiini rafineerimistehastest tarnimine (eelnev turg) Sloveenias ning diislikütuse ja bensiini muu kui jaemüük (järgnev turg) Sloveenias;

(b) diislikütuse ja bensiini hulgimüük (rafineerimistehastest müük ja muu kui jaemüük) (eelnev turg) Sloveenias ning diislikütuse ja bensiini jaemüük (järgnev turg) Sloveenias.

5. **KONKURENTSIMÕJU HINDAMINE**

(12) Selles osas käsitletakse turgu, mille puhul komisjon leidis, et tehing kahjustaks märkimisväärselt tõhusat konkurentsi, s.t mootorikütuste muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turgu Sloveenias.

([3]) Komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 802/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 133, 30.4.2004, lk 1).

5.1.1. *Horisontaalne kooskõlastamata mõju mootorikütuste muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turul Sloveenias*

(13) Algselt teatavaks tehtud kujul võis tehing märkimisväärselt kahjustada tõhusat konkurentsi mootorikütuste muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turul, kuna:

(a) mõlema osalise ühine turuosa riigis on suur (koguseliselt [40–50 %]) ja lisaks on 85 kohalikku probleemset teeninduspiirkonda, kuna i) osaliste ühine turuosa oleks suurem kui [40–50 %] ja ii) osaliste ühine turuosa suureneks pärast tehingut rohkem kui 5 protsendipunkti võrra;

(b) osalised on Sloveenias teineteisele tugevad konkurendid ja ainus ettevõtja, kes neile sama tugevat konkurentsi pakub, on Petrol. Osaliste võrgustikud kattuvad suurel määral, nad pakuvad sarnaseid teenuseid ja nende kaubamärgid on turul hästi tuntud;

(c) tehing kõrvaldaks turult olulise konkureeriva jõu. MOL on dünaamiline ettevõtja, kes pakub uusi tooteid ja teenuseid; ta on viimastel aastatel renoveerinud kõik oma tanklad; ta on orgaaniliselt ja muul viisil kasvanud ning oma võrgustikku märkimisväärselt laiendanud, ning tema kaubamärgi tuntus on oluliselt suurenenud;

(d) ettevõtjale Petrol, mis jääb ka edaspidi suureks turuosaliseks, oleksid uue üksuse poolt tehtavad hinnatõusud tõenäoliselt kasulikud ja tal ei oleks erilist stiimulilt tugevdada konkurentsi võrreldes olukorraga, kus tehingut ei toimuks. Ülejäänud turuosalised on väiksemad ega paku märkimisväärset konkurentsi;

(e) turule sisenemine ja laienemine on märkimisväärselt takistatud ning B2C tarbijad on sunnitud hindadega nõustuma, sest nad ei suuda neid omalt poolt mõjutada.

5.1.2. *Horisontaalne kooskõlastatud mõju mootorikütuste muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turul Sloveenias*

(14) Komisjon leiab, et tehing võib avaldada horisontaalset kooskõlastatud mõju mootorikütuste muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turul Sloveenias.

(15) Mis puudutab võimalusi kooskõlastamistingimusi kokku leppida, siis mitmed EMPs varem toimunud ja ka käimasolevad uurimised näitavad, et mootorikütuste jaemüügiturgu saab kooskõlastada, kuna kütusetooted on oma olemuselt homogeensed ja nende turg läbipaistev. Need omadused on ka Sloveenia turul, mis on lisaks eriti tihedalt koondunud. Sloveenias on nõudluse ja pakkumise tase olnud aja jooksul suhteliselt stabiilne ja turg väga läbipaistev: hinnad avaldatakse valitsuse määratud veebisaidil Goriva ja kõik turuosalised saavad neid peaaegu reaalajas jälgida.

(16) Mis puudutab kooskõlastatuse püsimist, siis kuna turg on väga läbipaistev, on võimalik märgata, kui hinnad kalduvad kooskõlastamisest tingitud kõrgetest hindadest kõrvale. Samadel põhjustel on võimalikust kooskõlastamisest tulenevat hinnatasemest kõrvalekaldumist lihtne tuvastada ja vastumeetmeid saab võtta kohe.

(17) Mis puudutab kolmandate poolte reageerimist, siis olemasolevad ja potentsiaalsed konkurendid ei saa kooskõlastamist ohustada, sest nende osa turul on väike ja turule sisenemise tõkked on suured.

(18) Pärast tehingu toimumist oleks ka uuel üksusel stiimul kooskõlastamises osaleda, kuna koondumine turul suureneb. Kolme suure osaleja asemel jääb alles kaks, mis lihtsustab konkurentsi jälgimist. Kuna tehingu toimumise tulemusel muutub MOL palju suuremaks, siis tõenäoliselt pole tal erilist stiimulit konkurentsi tugevdada. Uue üksuse ja Petroli turuosad riigi tasandil ühtlustuksid oluliselt, ja see teeks kooskõlastamise mõistlikumaks ja edukamaks.

6. **KOHUSTUSED**

(19) Selleks et tehing oleks siseturuga kokkusobiv, kohustus MOL loovutama osaliste praeguse üleriigilise tanklate jaemüügivõrgu Sloveenias, mis koosneb 39 tanklast (20 MOLi tanklat ja 19 OMV tanklat) (edaspidi „loovutatav äri“ ja „kohustused“), äriühingule Shell Adria d. o. o. (edaspidi „ostja“).

(20) Komisjon järeldab, et osaliste esitatud kohustusi arvesse võttes ei takista teatatud koondumine ühepoolse kooskõlastamata või kooskõlastatud mõju tõttu märkimisväärselt tõhusat konkurentsi kütuse muudest kui DARSi tanklatest B2C klientidele jaemüügi turul.

(21) Kooskõlastamata mõju osas tagavad ettevõtjad, et mitte üheski komisjoni tuvastatud 85 probleemses piirkonnas ei teki korraga kahte olukorda: i) osaliste turuosa on suurem kui 40 %, ii) osaliste ühine turuosa suureneb tehingu tulemusel rohkem kui 5 protsendipunkti võrra. Lisaks luuakse kohustuste kohaselt Sloveenia siseturul kolmas oluline turuosaline, kes on tugev konkurent ja suudab avaldada uuele üksusele konkurentsisurvet: ostjast saab turul kolmas konkurent MOLi asemel.

(22) Mis puudutab kooskõlastamise mõju, siis kooskõlastamise risk tehingu tulemusel ei suurene. Sarnaselt MOLi rollile enne tehingut tegutseb ostja välise konkurentsijõuna, mis on võimeline vastu seisma ettevõtjate Petrol ja MOL vahelisele kooskõlastamisele, kui see peaks toimuma.

(23) Turupõhisuse kontrolli tulemused olid MOLi esitatud kohustuste puhul positiivsed. Leidis kinnitust, et i) kavandatud parandusmeede sobib komisjoni kindlaks tehtud konkurentsiprobleemide lahendamiseks, ii) loovutatava ettevõtte ostjast saab usaldusväärne osaleja, iii) loovutatav ettevõte on elujõuline ja iv) parandusmeetmete paketti kuuluvad varad on piisavalt suured.

7. **JÄRELDUS**

(24) Eespool toodud põhjustel järeldatakse otsuses, et kui võetud kohustused täidetakse täielikult, ei takista kavandatav koondumine märkimisväärselt tõhusat konkurentsi siseturul ega selle olulises osas.

(25) Sellest tulenevalt tuleks koondumine tunnistada siseturu ja EMP lepinguga kokkusobivaks vastavalt ühinemismääruse artikli 2 lõikele 2 ja artikli 8 lõikele 2 ning EMP lepingu artiklile 57.